

Prædiken til 3. søndag i advent

Luk. 1,67-80

Anden tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:

Johannes' far, Zakarias, blev fyldt med Helligånden og profeterede: »Lovet være Herren, Israels Gud, for han har besøgt og forløst sit folk. Han har oprejst os frelsens horn i sin tjener Davids hus, sådan som han fra gammel tid har forkyndt ved sine hellige profeters mund: at frelse os fra vore fjender og fra alle dem, som hader os, at vise barmhjertighed mod vore fædre og huske på sin hellige pagt, den ed, han tilsvor vor fader Abraham: at fri os fra vore fjenders hånd og give os at tjene ham uden frygt i fromhed og retfærdighed for hans åsyn alle vore dage. Og du, mit barn, skal kaldes den Højestes profet, for du skal gå foran Herren og bane hans veje og lære hans folk at kende frelsen i deres synders forladelse, takket være vor Guds inderlige barmhjertighed, hvormed solopgangen fra det høje vil besøge os for at lyse for dem, der sidder i mørke og i dødens skygge, og lede vore fødder ind på fredens vej.« Drengen voksede op og blev stærk i ånden, og han var i ørkenen til den dag, da han skulle træde frem for Israel.

Lukasevangeliet 1,67-80

Når man står og ser på et nyfødt barn, kan man gøre sig så mange tanker, fx hvad der skal blive af dette barn. Hvordan skal det gå? Hvad skal barnet udrette? Som regel ved forældrene intet om det. De må bare vente og se. Nogle få forældre ved dog noget. Hvis en familie har mange penge, en stor virksomhed og stolte traditioner, så er der en vis chance for, at barnet fører disse traditioner videre.

Hvis faderen eller moderen er majestæten selv, der står og ser på sin førstefødte, så er der meget stor sandsynlighed for, at barnet er den kommende majestæt på tronen.

Men hvis Gud selv har lovet forældrene, hvad barnet skal gøre og bestemt, hvad barnet skal hedde, så er der ingen tvivl. Guds planer vil gå i opfyldelse. Meget få forældre har været i den situation. Johannes Døbers forældre, Elisabeth og Zakarias, oplevede det. De oplevede Guds store gerninger på nærmeste hold.

Gud gør store ting i verdenshistorien, så store, at menneskene skriver digte om dem og sætter musik til, så vi kan høre om Guds store gerninger gennem de smukkeste og mest betagende toner. Det er det, vi har for os i dag. I kan søge på nettet under titlen Benedictus Dominus Deus, så kommer der mange forskellige musikalske kompositioner frem til den lovsang, vi har for os i dag. Og om lidt skal vi selv synge en salme, som er en gendigtning af denne gamle lovsang.

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 863, 126. årgang
December 2025
ISSN 0901-2214

Denne lovsang er digtet for to tusind år siden af den jødiske præst Zakarias. Han var præst i templet i Jerusalem, og han var far til Johannes Døber. I samme kapitel her i Lukas-evangeliet er der en anden lovsang, Marias lovsang, som også blev til for to tusind år siden. Maria var Jesu mor og ophøjede Gud for hans store gerninger. Guds store gerninger bevæger både mand og kvinde, både unge og gamle til at lovprise Gud. Mon vi synger Grundtvig og Kim Larsen og Beatles om to tusind år? Næppe, men Marias og Zakarias lovsang har nu været sunget i to tusind år, først hos jøderne og derfra ud over hele jorden.

Gud gør store ting i historien, og når vi lytter til ham, kan der ske det, at vi drages med ind i hans store gerninger, så vi også nyder godt af dem. Guds store gerninger i historien bliver da til Guds store gerninger i vores liv. Det er det, som dåben handler om. Vi drages ind i Guds store gerninger, hans indgreb for at redde menneskene. Vi kalder alle disse indgreb for Guds frelseshistorie.

Hvor begynder den? Den begynder med Abraham. Han var en hedning, der levede for fire tusind år siden og dyrkede menneskeskabte afguder. Den sande, levende Gud henvendte sig til ham og bad ham rejse bort fra sit land og sin familie til et nyt land, hvor Gud ville give ham en ny familie, og i den familie skulle verdens frelser fødes.

Abraham rejste, fik familie, og hans efterkommere blev til Israels folk i Israels land.

Med ham begyndte Guds store gerninger. Midt i menneskehedens dramatiske historie, hvor menneskene vandrer længere og længere bort fra Gud og dybere og dybere og dybere ind i hedenskabets mørke, midt i denne dystre historie udvælger Gud én mand og leder ham ind på den modsatte vej frem mod Guds strålende lys. Gud begynder en opmuntrende modhistorie.

Gud fortsætter sine gerninger med at uddybe løftet til Abraham. Det gør han gennem Israels profeter, som han sendte til Israels folk gennem hele dette folks lange historie i Det gamle Testamente. Og på et tidspunkt får folket at vide, at frelseren ikke kun skal fødes i dette folk, men ovenikøbet fødes i Israels kongeslægt, der begynder med kong David. Frelseren skal ikke kun være efterkommer af Abraham, men også efterkommer af kong David.

Zakarias taler ikke kun om, at frelseren skal komme, men også hvad frelsen er. Han nævner fjenderne og Gud. Fjenderne skal de reddes fra, og Gud skal de få lov at tjene. Det er den røde tråd i Det gamle Testamente. Israel var et lille folk i et lille land, og de var omgivet af fjender, som hellere end gerne ville undertvinge dem eller udrydde dem. Gud lovede at redde dem fra fjenderne og at lade dem tjene Gud, leve foran Guds ansigt under hans velsignelse.

Den gamle jødiske præst Zakarias ved, at han er vidne til noget meget stort. Han ved, at nogle af Guds store gerninger sker lige nu, mens han står der og ophøjer Gud.

Han ved, at hans kones slægtning, Maria, skal føde frelseren. Løfterne til Abraham og David går nu i opfyldelse. Han ved, at hans egen lille nyfødte søn, Johannes Døber, skal bane vej for frelseren i Israels folk, så de vil tage imod ham. Alligevel nøjes han ikke med at tale om frelserens ankomst. Han taler også om, hvad frelsen er. Og her sker der noget nyt, som han ikke nævnte, da han nævnte løfterne til Abraham og David.

Johannes Døber skal gå foran frelseren og lære Israel den frelse at kende, der hedder syndernes forladelse, dvs. Guds tilgivelse.

Det er slemt at være omgivet af mennesker, der vil slå en ihjel. Fjenderne kan man dog som regel holde uden for landets grænser, hvis man rustet sig og kæmper. Og er de kommet et stykke indenfor, kan man undertiden også være heldig at drive dem ud igen, og skulle det gå helt galt, så fjenderne vinder

over en og slår en ihjel, så kan de dog kun dræbe kroppen, men ikke sjælen. Det er anderledes med synden. I folkemunde opfattes synd som en lille ting, og man latterliggør dem, der tager den alvorligt. De bibelske forfattere ser anderledes på det. For dem er synden det farligste af alt, langt farligere end en atomkrig. Hvad er synd? Tag de ti bud - Guds gode livslove, den struktur og sammenhæng, som menneskelivet er formgivet efter. Ethvert brud med dem er synd. Synd er at nedbryde menneskelivet. Synd er at vende ryggen til Gud, fordi man vil være sin egen herre. Synden er en dødbringende kraft, der slår alle dem ihjel, der har syndet. Synden kan man ikke drive ud igen, hvis den først er kommet ind. Synden holder os ude fra paradiset og fastholder os i et modsætningsforhold til Gud. Man kan ikke bekæmpe synd med våben. Man kan højst disciplinere sig selv til at være en høflig synder, men man kan ikke fjerne synden. Synden medfører smerte på krop og sjæl til evig tid. Synden er derfor langt farligere end menneskers had. Der er kun én form for befrielse fra synden, og det er Guds tilgivelse. Trosbekendelsen kalder den for syndernes forladelse, det samme udtryk, som Zakarias bruger her.

Da den lille Johannes blev voksen, blev han kaldt Johannes Døber. Han skulle lære Israels folk om den form for redning, der hedder syndernes forladelse.

Hvor kommer den redning fra synden fra? Den kommer fra Guds inderlige barmhjertighed. Den kommer fra Guds hjerte. Gud har et varmt hjerte, kærlige følelser for os, og disse følelser driver ham til handling. Der er kun én, der kan tilgive vore synder, og det er Gud, som vi har syndet imod.

Hvordan kommer den frelse til os? Den kommer, når Gud giver os det bedste, han selv har. Guds største skat er *Solopgangen fra det høje*. Et vidunderligt udtryk fyldt af skønhed. Et malende udtryk, der kalder alle mulige gode billeder frem for vores tanke.

Redaktion

Jonas Jochumsen
Herning og Gjellerup Valgmenigheder
Mail: praest@h-g-valgmenighed.dk
Tlf.: 9712 0652

Benedicte Rostgaard Spies
Mail: benedictespies@gmail.com
Tlf.: 6126 1494

Søndagslæsning
Tilstræbes at udkomme hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk

En solopgang er vidunderlig fuld af lys og farver og friskhed. En ny dag fødes som en smuk gave fra Gud.

Denne solopgang er uendelig meget skønnere. Den er langt mere end en solopgang i denne verden. Det er solopgangen fra det høje, fra Guds rige, fra den kommende verden. Og denne sol er så stærk, at den skinner for dem, der sidder i hedenskabets mørke og dødens skygge. Den sol, som ser stå op hver morgen, skinner ganske vist for alle mennesker på jorden uanset hedenskab eller kristentro, men den kan ikke frelse fra hedenskabets mørke og dødens skygge. Den kan give lys, så vi kan se at færdes og virke, og den kan opretholde livet hos planter, dyr og mennesker til en vis tid, men når livet rinder ud, kan solen ikke hjælpe. Anderledes med solopgangen fra det høje. Den kan lyse helt ind i hedenskabets mørke og dødens skygge, så mennesker reddes fra syndens mørke og dødens magt. Solopgangen fra det høje bringer os paradiset tilbage.

Solopgangen fra det høje er Jesus Kristus selv, som Maria snart skulle føde. Han skal ikke redde os fra mennesker, men han skal redde mennesker fra syndens mørke og dødens magt.

Israel er et folk, der skal reddes fra menneskers magt. Det er Guds aftale eller pagt i Det gamle Testamente. Den kristne kirke er en bevægelse, der skal redde mennesker. Det er Guds nye aftale eller pagt i Det nye Testamente.

Solopgangen fra det høje er kommet og lyser for os. Det er ikke kun Zakarias og Elisabeth i en fjern fortid, der oplevede Guds store gerninger. Enhver, som er døbt og tror på Jesus, er lukket ind i dem.

Glædelig advent

Amen

Jørgen Sejergaard, tidl. sognepræst i Karlebo Sogn

Prædiken afholdt i Egedal Kirke i 2021.

Salmevalg fra DDS

77. O kom, o kom, Immanuel

83. Glæd dig, Zion, glæd dig, Jord

601. Herlighedens Gud

89. Vi sidder i mørket, i dødsenglens skygge

474. Jesus Krist, du gav mig livet

87. Det første lys er Ordet, talt af Gud